

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kroz 5-20, za pol leta Kroz 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. - Nastanila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFON št. 11-57.

Procházka - črni madež avstrijske politike.

Turki se z Grki ne pogajajo.

Turki se res ne marajo pogajati z Grki?

CARIGRAD 18. (Izv.) Sinoči so prejeli turški delegati v Londonu instrukcijo, da naj takoj prekinajo pogajanja zavezniški, če bi ti vztrajali na zahtevi, da se morajo pogajati tudi z Grki. Turki se z Grki ne marajo pogajati, dokler ti ne podpišejo dogovora o premirju.

Skupna vojna, skupen mir.

PARIZ 18. (Kor.) Poseben izvestitelj „Matina“ javlja, da mu je dr. Danev na vprašanje, kaj bi zavezniški storili, če bi se turški odposlanci ne hoteli pogajati z grškimi, odgovoril: „Vojevali smo skupno in bomo tudi sklenili mir skupno. Če se bode Turčija zoperstavljala, se bomo pač zopet videli pri Cataldži, ali jaz mislim, da bode turška vlada izpremenila svojim delegatom dano poročilo“.

Grki in Bolgari se v Solunu ne razumejo.

LONDON 18. (Izv.) Listi javljajo iz Soluna, da so grške oblasti sklenile udušiti tri bolgarske solunske liste. Ko je prišla žandarmerija pred neko redakcijo, so jej bolgarski vojniki hoteli preprečiti pristop in prišlo bi bilo do boja, da ni pravi čas prispele povelje, da naj Bolgari popuste.

Bolgari hočejo postati bolgarski.

DUNAJ 18. (Izv.) „Zeit“ javlja iz Sofije, da so prispeli tja deputacije iz Skoplja, Velesa in Monastirja, ki so prošile, da Bolgarija prebivalstva naj ne pusti pod srbsko oblastjo. Solunski trgovci-Bolgari pa so vsi zagrozili, da se izsele v Kavalo, če ostane Solun grški.

Kredit za osvobojene bolgarske pokrajine.

DUNAJ 18. (Izv.) Iz Sofije se poroča, da bode vlada zahtevala od sobranja 7 milijonov levov kredita za finančno in poštno upravo v novoosvobojenih krajih. Ta kredit bi zadostoval za prve tri mesece.

V Drinopolju je baje vse najbolje.

CARIGRAD 18. (Kor.) Markonigrami drinopoljskih korespondentov listov „Ikdam“ in „Sabah“ javljajo, da je civilno prebivalstvo kakor tudi garnizija v najboljšem stanju in da vlada med vojaštvom izborni duh.

Vojaški poveljniki v Macedoniji.

SOFIJA 18. (Kor.) General Volkov je imenovan za vojaškega poveljnika v Macedoniji.

Je padla Janina ali še ne?

LONDON 18. (Izv.) Nekateri listi bilježejo vest, da je Janina že padla Grkom v roke in da se bližajo novi boji Grkov z Džavidom pašo.

Grški pesnik Mabilis je padel.

ATENE 18. (Izv.) V bojih pred Janino je padel tudi znani grški pesnik Mabilis.

Navdušenje za carja Ferdinanda.

SOFIJA 18. (Kor.) Carja Ferdinanda je

na njegovi poti v Solunu povsod, kjer je vozil dvorni vlak, prebivalstvo navdušeno pozdravljalo.

Bitka med „Averovom“ in „Mesudijo“.

CARIGRAD 18. (Kor.) Listi objavljajo razna poročila očitvecev včerajšnje pomorske bitke. Neka vest pravi, da sta bili razven oklopne križarice „Averov“ poškodovani tudi dve grški torpedovki. „Sabah“ trdi, da je šrapnel, izstreljen na ladji „Averov“ ubil ednega in ranil štiri pomorščake na križarici „Mesudije“.

Turški zdravniki v srbski službi.

BELGRAD 18. (Izv.) Tujak so izpustili na svobodo 40 turških zdravnikov, ki so bili med ujetniki. Vsi so pa izjavili, da hočejo biti na uslugo srbski vladi.

Kolera v Carigradu.

CARIGRAD 18. (Kor.) Predvčeraj in včeraj so zaznamovali tujak 80 slučajev kolere in 95 slučajev smrti. V Džedi so imeli od 26. novembra 395 slučajev kolere, med temi 393 smrtnih.

Procházka in Tachy.

DUNAJ 18. (Izv.) Od oficijozne strani se poroča, da so vesti, da bo poslanik Ugrom zahteval v Belgradu za nepravilnosti, ki so se baje godile s Procházko, zadostne, čisto neosnovane, ker se o tem ni razpravljalo.

Temelj očitjanju, da je bilo postopanje Srbov proti Procházki nekorektno, more biti le beseda Procházke samega. Taka njegova izpoved res eksistira kot pritožba, ki jo je Procházka sam napisal, ko je bil v Prizrenu.

Ta pritožba pa je taka, da ne more tvoriti predmeta resnega diplomatskega koraka. So namreč same malenkosti, glede katerih je srbsko vojno poveljništvo Avstriji že ugodilo. Ista oficijozna oseba pravi nadalje, da so vesti glede konzula Tachyja, češ, da je iz Mitrovice pobegnil skozi Sandžak in da je bilo njegovo potovanje zelo nevarno, neresnične. Resnica je, da je konzul Tachy nemoteno odpotoval iz Mitrovice pod zaščito srbskih oblasti, ki so mu šle kolikor mogoče na roke, kar je pravil tudi konzul Edl o sebi na Dunaju. Tachy je potoval v Belgrad, kjer se nahaja še njegova zglasilnica v hotelu, kjer je prenočeval. Od tam se je odpeljal z brzovlakom v Budimpešto.

Rusofili se mežijo?

KRAKOV 18. (Izv.) „Nowa Reforma“ javlja iz Brodov, da so se preteklo noč tam vršili hudil nemiri, ki so jih baje povzročili rusofili. V Brode je odšlo vojaštvo in žandarmerija.

Avstrijski Poljaki so za avstro-srbski sporazum.

BELGRAD 18. (Izv.) Zaupnim potom so sporočili v Belgrad, da so bili avstrijski poljski politiki pripravljeni delati z vsemi silami za miren sporazum med monarhijo in Srbijo. V tujakšjih vladnih krogih je vzbudilo poročilo veliko zadostčenje. (Kaj je treba poročati „zaupnim potom“,

Josipom Kuševićem, po katerem je prihajal do znanstev v vladnih krogih. Bal se je torej popolnoma resno, da bi mogel veliko pomagati Gaju in njegovemu časopisu. Če pa se doseže to dovoljenje, potem je gotovo, da bo boj za madjarski jezik še težji, ako ne morda celo popolnoma brez nade na zmago. In prepričan je, da madjarske politične voditelje in se je tudi obvezal, da izvede njihove načrte na Hrvaškem. Sedaj naj bi mu pa taka-le otročad pokvarila račune!

Odkar se je mudil v Požunu, je pojmoval vedno bolj in bolj, da mora biti previden in hiter, ker je bila vsa hrvaška mladina, razun Barakovića in še nekaterih šeš nedavno „oplemenitašenih“ mladeničev, na Draškovičev in Gajevi strani. Vsi jurati so bili pristaši narodne ideje in so se družili večinoma s Srbi in Slovaki, a z madjarsko mladino so imeli vsak čas kak spopad — in prepevali narodne ljudske pesmi po ulicah.

— Okuženi so bolj nego sem mislil! — je pravil Salopeku, a smatral je Kotromanića za glavnega krivca. V tej svoji skrbi se je spomnil Lacike Kotromanića in povrnil se je k svojemu staremu načrtu.

Nekega popoldneva je poiškal starca v njegovem stanovanju na glavnem trgu. Kotromanić je imel zase celo drugo in zgornje nadstropje. Uredil se je popolnoma po gosposko, in imel mnogoštevilno služinčad; z eno besedo, živel je po velikaško. Ivan je

ko je vendar dolžnost avstrijske politike, delati za miren sporazum? — Ured.)

Ruska pomoč Jugoslovanom.

PETROGRAD 18. (Izv.) Danes je govoril ministrski predsednik Kokovcev v dumi znamenit in obširno zasnovan govor, v katerem je izrazil prepričanje, da bo Rusija pomagala balkanskim Jugoslovanom, kakor jih v kritičnem času še nikoli ni zapustila.

(Govor, ki je tem bolj važen, ker je oficijelen, podamo v posnetku po izvestju c. kr. kor. urada. — Ured.)

Pomorska sila trozveze in tripleentente.

LONDON 18. (Izv.) Angleški mornariški minister je izjavil, da bode imela do polovice leta 1915 Nemčija 23 oklopnač in križaric, Avstrija 7 in Italija 6, tako da jih bo štela trozveza skupno 36. Temu nasproti pa bodo imele države tripleentente sledeče ladje, kar se tiče oklopnač in križaric. Velika Britanija 37, Francija 12 in Rusija 4. Skupno bi to bilo 53 enot proti 36.

Kmetijski nemiri v Podolju?

KRAKOV 18. (Izv.) „Nowi Reformi“ poročajo iz Podolja, da se tam boje kmetijskih nemirov. Mnogi poljski veliki posestniki so vse pustili in pobegnili v inozemstvo.

Min. Hussarek je bil operiran.

DUNAJ 18. (Izv.) Minister Hussarek, ki si je bil včeraj pretegnil mišice v kolenu, je bil danes od prof. Eyselberga uspešno operiran. Minister je vso noč dobro spal.

Kovacs veseli, da je oproščen.

BUDIMPEŠTA 18. (Izv.) Danes so ogrski opozicijonci pod Justhovim vodstvom obiskali atentatorja Kovacs in so mu častitali, da je bil oproščen. Kovacs je rekel, da sicer obžaljuje atentat, ali še bolj ga veseli, da je tako srečno odletel.

Volilna reforma na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 18. (Izv.) Danes se je vršila zadnja seja ogrske poslanske zbornice pred božičem. Med prazniki in novim letom se bo še zasedalo in pri priložnosti bo ministrski predsednik Lukacs predložil nov osnutek volilne reforme.

Grški kralj obišče Kreto.

BEROLIN 18. (Izv.) „Lokal-Anzeiger“ javlja iz Aten, da bo grški kralj kmalu odpotoval iz Soluna v Kreto.

Vojaška straža je ustrelila neznanca.

DUNAJ 18. (Izv.) Iz Budimpešte se poroča, da se je neki neznanec v noči od 15. na 16. v Komornu približal straži pri vojaškem skladišču. Na opetovan poziv se tujec ni odzval in za to ga je vojak ustrelil. Tulca, ki mu je šla krogla skoz glavo, še do danes niso prepoznali.

Dogovor glede Maroka s Francijo.

MADRID 18. (Kor.) Državna zbornica je odobrila francozko-španski dogovor glede Maroka z 216 proti 22 glasov.

Udušen upor v Lisboni.

LISBONA 18. (Izv.) Nekateri pristaši politične opozicije v Lisboni so si zasigurali podporo dela republikanske misleče armade in so hoteli vreči sedajno ministerstvo, katero bi nadomestili z vojaško diktaturo. Vlada pa, ki je še ravno pravi čas izvedela za zaroto, je alarmirala vojaštvo, postavila artilerijo na važnejša mesta in oborožila

stanoval pri njem. Stric je vzdrževal zanj posebnega inoša in pandurja. Dumčić je dobro ugenil, da Kotromanić dela vse to le zato, ker si je želel baronstva. „Naj bi videli odločilni krog, da ima toliko imetja, da more živeti po velikaško.“

Prišedši Dumčić v Kotromanićevo sobo ga je našel samega.

— Kako se je to lepo naključilo, magnifice domine consiliarie! — je vzkliknil Dumčić po prvem pozdravu. — Izvrstno, da sva sama. Prišel sem v važni stvari.

— Rogo, domine amice spectabilis! — je odgovoril Kotromanić na svoj suhoparni način in pozvonil, da prinese irisa.

— Ta nesrečna politika — je začel Dumčić. — Madjari se strašno jeze na naše zastopnike. Pa je tudi strašno, kar govori ta Bužan. Že celo pred samim palatinom nimajo ti ljudje več pravega in dolžnega spoštovanja. Bil sem tako srečen, da sem bil pred kratkim v avdienci pri njegovi cesarski Visokosti in morem reči, da je Visokost strahovito jezna na Hrvate. Zaklical je nekočkrat: Vidijo ti ljudje, da dvor popuša, mene slišijo, da govorim madjarski, oni pa ne — in kar ne, temveč vedno svojo smešno sredovečno latinščino. Mene je pohvalila Visokost, da nisem istega menenja z zastopniki. Et in camera caritatis — sub rosa — vam morem povedati, da mi je palatin obljubil, da me predloži za barona.

meščanstvo. Opozicijonci pa so bili obveščeni o pripravah in se niso ganili. V Lisboni se vsled tega ni rušil mir.

Francozka avijatika.

PARIZ 18. (Kor.) Oficijelno poročilo veli, da je vojno ministerstvo sklenilo urediti postaje za avijatiko v Bicétru, Bonifacciu, Nizzi in Dünkirkenu.

Nesreča v premogokopu na Nemškem.

DORTMUND 18. (Kor.) V jami „Minister Achenbach“ se je pri 18. skladu dogodila eksplozija. Od sedaj so shranili 15 težko ranjenih in 6 mrtvecev. Ranjencev sta že dva v bolnišnici umrla. Obrat posluje nemoteno.

Junak, ki s sabljo napada neoboroženega.

LVOV 18. (Izv.) V „Teatralni kavarni“ je prišlo do spopada med poročnikom 19. domobranskega polka, Seidlom in med nekim gledališkim igralcem, ker je ta baje žalil vojaštvo. Oficir je potegnil sabljo in je igralca tako ranil, da so ga morali odvesti v bolnišnico.

Samo srbskim gospodarskim zahtevam se ugoditi?

RIM 18. (Izv.) Diplomatski krogi vedo, da bodo pri konferenci poslanikov v Londonu govorili tudi o srbskih gospodarskih zahtevah, teritorialne bodo pa popolnoma izključene.

Drzen rop na Dunaju.

DUNAJ 18. (Izv.) Danes opoldne so trije neznanci v živahni ulici Neubaugasse izvršili drzen rop. Maskirani so vdrl v pisarno firme Pfeiffer in so s samokresi užugali uradništvo, ki so ga povezali na mize in stole. Nato so pa pojemali vse dragočnosti in iz omare vso gotovino, blizu 3000 K in potem odšli.

Leon Bourgeois kandidira.

PARIZ 18. (Izv.) Senatni predsednik Leon Bourgeois je torej definitivno sprejel kandidaturu za predsedstvo republike. Zdi se, da bodo vsi drugi kandidati sedaj odstopili.

Državni zbor.

Rekord v obstrukciji.

DUNAJ 18. (Izv.) Po šestnajst ur trajajočem govoru je posl. Fresl zaključil svoja izvajanja in je s tem ustvaril nov rekord, pobivši Kotlařa, ki je nekoč govoril 13 ur.

Na to je pričela generalna debata z dejanskimi popravki, pri kateri se je dogodilo več incidentov. Socijalisti so okrivili narodne socijalce demagogije in so obsojali obstrukcijo, ko pa je prišel Liebermannov predlog, da bi se prešlo na dnevni red, na glasovanje, so socijalisti bili za glasovanje po imenih in predlog je bil odklonjen 263 proti 171 glasov. Vsi slovanski poslanci so glasovali skupno proti predlogu, ker so menja, da bi se naj o tem kritično razpravljalo v zbornici.

Po sklepu, preiti v specialno debato, je nastalo vprašanje, kako se naj ta izvede. Obstrukcionisti so bili zato, da se glasuje o vsaki točki, velik del zbornice je bil zato, da se snov razdeli na četvero, večina pa je iz strahu pred neuspehi za enotno debato. Ta razprava še bode delala težavo, ker

— Vas — za barona! — je vzkliknil Kotromanić in skočil s stola.

— Seveda, ker vidi, da sem zvest materi kraljevini in da želim napredka države in državnega jezika. Tudi za vas bi prišli ljudje na to misel — ali — ali — glejte, vaš stričnik Ivan je glavna zapreka. Ni tega dva dni, kar se je prepiral z menoj zaradi vas eden najuglednejših Madjarov. Trdil je, da ste tudi vi, kakor so drugi Hrvati, in je v dokaz omenil vašega stričnika. Rekel je, da ni mogoče, da bi vi ne imeli toliko ugleda napram svojemu stričniku, da bi mogel on vse to, kar dela, delati brez vaše vednosti in vašega odobrenja.

— Pa kaj dela?

— Oprostite, kakor da ne veste! Pravim vam, vse odpor, vse spopade, vso to komedijo izvršuje pravzaprav on — ker ni drugega nego orodje onega zapravilivega starega norca grofa Janka. In ni dosti, da dela tako v saboru in zunaj sabora, temveč se vozi tudi na Dunaj in Pešto in se meša v bogve kakšne meterniške in panslavistične intrige. Pravcato veleizdajstvo.

— Jaz sem ga opominjal že lani — in tudi njegova mati mi je obetala — saj imam vse to črno na belem, da se ne bo vmešaval prav v čisto nič. Kako torej?

— Verjemite mi, vendar vam ne bom pripovedoval izmišljotin! — je odvrnil živahno, skoraj užajeno Dumčić in je začel kar po vrsti naštevati vse stričnikove grehe.

PODLISTEK.

Osvit.

Špial Keaver Šander Glasnik. — Prevel A. E.

Tako je minila pomlad in poletje, da nista dosegla ničesar, a od doma iz Hrvatske so prihajala neprestano pisma prijateljev, naj se čim preje doseže dovoljenje, ker je to „conditio sine qua non“, da se začeto delo ne zaustavi. Ivan je že začel dvomiti in izgubljati upanje. Tudi Drašković in Gaj sta se jezila na Madjare, toda upanja še nista izgubila. Bila sta prepričana, da zmagata. Ves čas pa sta Gaj in Ivan povsod srečavala Dumčića in Salopeka.

Končno je sklenil Gaj, da gre s svojo prošnjo do samega kralja. Ze zdavnaj je mislil tako, samo ni hotel brez najkrajnje potrebe poseči po tem zadnjem sredstvu. Dumčić je izvohal tudi to.

Zato je na vsak način hotel preprečiti vneto delo Ivana Kotromanića. Mladji zastopnik se mu je zdel tem nevarnejši, ker je kot član magnatske zbornice imel vedno priložnost, da se je spoznaval z najvplivnejšimi osebami. In videl ga je tudi vsak čas v družbi s kakim Paľyjem, Cirkalijem ali Zichyjem. Prepričan se je hitro, da imajo radi mladega Hrvata in da ima posebno srečo in da ga kličejo v najvišje kroge. Poleg tega je vedel za Ivanovo sorodstvo z

imajo radikalci izborne govornike, kakor sta Hübschmann in Striberny. Zvečer ob 8. je začel govoriti Hübschmann in bo govoril najbrže do polnoči, njemu pa bode sledil Striberny, ki hoče govoriti 6 ur, to je, celo ostalo noč.

V državnem gospodarstvu bomo imeli nekaj časa najbrže ex lex — stanje. Grof Stürgkh pa je svojim obljubil, da ne bode zaključil zbornice, če bode spravljal na varno vojni zakon.

Razprave bodo težke, ker še vedno traja virtualna obstrukcija Slovencev. Sicer so obljubili tudi Rusini obstrukcijo, a danes so se s Poljaki že zopet sprizajzili.

Za vojno predlogo Dalmatinci najbrže ne bodo glasovali, ampak celo proti, ostali Jugoslovani ne bodo odklonili zakona, če se nekoliko izpremeni, klerikalci pa bodo zakon sprejeli.

Polnočna slika iz zbornice.

DUNAJ 19. (Izv.) O polnoči, malo pred koncem Hübschmannovega govora se je vmešal češki socijalist Modraček v govor in ga je imenoval sramoto Avstrije. Drugi so mu prigovarjali in skoro je prišlo do spopada. O polnoči je minulo 37 ur od početka seje.

Dvorana je prazna in ko so člani vladnih strank spali, je alarmiral posl. Stransky vse aparate in zvonice, ki so vzbudili presrašene vladne poslanca. Nato je predlagal Hübschmann konec seje, kar so pa vladni poslanci odklonili.

Seveda mislijo, da so oni zmagali, a res je, da jih je Stransky le zlobno vzdramil in „potegnil“.

Striberny govori.

Afera Prochazke in nje posledice.

Vsakega pravega Avstrijca — ne bizantinca in hura-patrijota, ampak državljana, ki z iskrenimi čustvi želi tej državi vse najboljše — mora danes, po razrešitvi afere Prochazke, obiliti rdečica srca.

Najhujši sovražnik ne bi bil ne mogel ne hotel tako kompromitirati pred svetom te naše monarhije in tako izpostavljati nje diplomacije evropskemu zasmehu, kakor so to storili tisti hiperpatrijotični žurnalisti in njih zaplečniki, oficijelni in neoficijelni, ki so vso to nesrečno afero izmislili in jo potem razblinjali do onih javnost tako razburkajočih dimenzij z očitnim in infernalnim namenom, da izzovejo krvavi spopad med Avstro-Ogrsko in nje malo balkansko sosedo. Si-li moremo misliti frivolnega, nemoralnega interesa monarhije in za mir človeštva bolj zločinskega početja? Pravi čudež je bil, da ni prišlo do tega, kar so zločinci hoteli. V tem času najhujše krize, ko se je splošna mrzličavost povzpela na višek, v tem času groze in sramote, je res zopet enkrat stal dobri genij avstrijskim narodom ob strani. Stali so tik ob robu propada. Le enega zgrešenega koraka, le malega izpodtaknenja, le kakega slučajnega incidenta je trebalo, da bi se bila, kakor sama ob sebi, sprožila že napeta puška in — telebnili bi bili v prepad, v neizmerno nesrečo.

Koliko gorja bi bilo lahko prišlo nad vse narode Evrope, da so nastopili dogodki, ki so tako rekoč v zraku viseli: res ne treba posebne fantazije, da si postavimo to strašno sliko pred duševno oko.

Najhujši moralčni polom, prava katastrofa bi bila prišla za našo monarhijo, ko

bi potem vendar-le prišlo na dan, da v resnici ni bilo povoda za takov krvavi obračun, ali resničneje povedano: da se je takov povod ustvaril z lažjo! In vsa odgovornost za tako frivolno igro z evropskim mirom in najvišimi splošnimi interesi, bi bila padla na našo državo. To bi bil odij, kakor si ga hujšega ne moremo misliti. Res najhujša moralčna, politična in državna katastrofa.

Da ne pretirujemo in da ne slikamo s tem neopravičeno črno v črno, pričajo že glasovi v notranjem države. Na naslov vladnih krogov se pišejo in govore sedaj najstrožje obsodbe. Se izraziteje se izraža ta obsodba v utisu, ki ga je v inozemstvu napravil vladni komunike, ki je slednjič priznal, da afere Prochazke s tistimi vzroki, ki so jej dajali toli usodno razburljivo pomembnost, niti ni bilo! Zlasti glasovi iz Nemčije, kjer vsled zavezništva tudi na lastni koži občutijo vsak moralčni udarec, ki je zadel našo monarhijo, kažejo pravo konsternacijo. Po vsem tem si lahko mislimo, koliko bi bilo še le ogorčenje Evrope, da je res prišlo do krvavega spopada radi afere, ki je bila izmišljena!

Nesreča bi bila tako velika in neizmerna — le golo resnico govori socijalno-demokratska „Arbeiter Zeitung“, ko pravi, da je to duh sramote za Avstrijo, — da imamo ob vsem tem polomu, ki je tu in ki se ne da utajiti, vendar še občutek, da je dobri genij obvaroval državo pred še hujšim, bržkone pred najhujšim.

Ori smo rekli, da niti najhujši odkrit sovražnik ne bi bil mogel provzročiti monarhiji tolikega zla, kakor so ga jej brezvestni hujšakci, lažnjivci in falzifikatorji po redakcijah nemških listov, med katerimi pa so bili v prvih vrstah — v sramoto za idejo krščanstva — takozvani krščanski-socijalci. Ne le, da so se frivolno igrali z etičnimi in gospodarskimi interesi države in nje prebivalstva, tudi nauke in načela Kristova so pogazili v blato, kakor bi jih ni mogel huje noben brezverec. Zločinci so to proti lastni domovini in sočloveku in le pritrlditi moramo interpelaciji posl. Šmerala ne tovarišev, ki zahteva od vlade, naj izsledí vire, iz katerih so prihajale one lažnjive vesti ter da naj one, ki so na tako nezasišano način mistificirali javnost, zadene z vsemi sredstvi, ki jih jej daja za take slučaje kazenski zakon! Ali na zatožno klopi bi sodili tudi oni, ki so na brezvesten način širili lumparijo, zapričeto po žurnalističnih rokovanjih tam gori na Dunaju. Škoda le, da ne more vseh zadeti roka pravice! Pa naj bo, saj so vendar osramočeni in sojeni pred forumom vse evropske javnosti. Le golo resnico govori soc.-dem. „Arbeiter Zeitung“, ko pravi — to naj si zapomnijo tržaški soc.-demokratje! — da slučaj Prochazke ima za avstrijsko državo pomen izgubljene bitke!

Lažnjivci in hujšakci so kričali v svet zahteva, da mora Srbija dati zadoščenja v oblikah najbolj poniževalnih zanjo, za stvari, ki so jih oni izmislili! Kdo pa da sedaj zadoščenja tako krivično obtoženemu srbskemu narodu za vsa sramotna obdolženja, za vse tiste insulte in za vso nezasišano gonjo, ki je kazala ta narod v luči najgroznejega barbarstva? V tem vprašanju je izražena vsa teža posledic afere Prochazke za državo. Kajti take afere so kakor slana, ki mori sadike, iz katerih naj bi državi zrastle — simpatije tam, kjer jih tako krvavo potrebuje v povspesjevanje svojih političnih in gospodarskih interesov. Ne le rdečica sramu, ampak tudi rdečica jeze in ogorčenja mora zalivati vsacega Avstrijca radi afere Prochazke.

Domače vesti.

Justica — kje si?! Član ogrsko-hrvatskega parlamenta Julij Kovacs je streljal na predsednika grofa Tiszo. Njegovo poslansko imuniteto so razveljavili, obtožili ga kakor navadnega morilca in postavili pred porotnike. Kovacs se je branil, rekši, da je streljal v velikem razburjanju, ko si ni bil svest usodnosti svojega dela. In porotniki so smatrali to obrambo za veljavno in Kovacs je bil predvčerajšnjim rešen obtožbe.

V Zagrebu je v občie eksaltirani in ne-normalni Jukić streljal na bana. Tudi on je storil ta svoj čin v največem razburjanju. Razlika pa je ta, da je bil Kovacs razburjen le vsled strankarskih bojev, torej iz strankarskega, ali morda celo tudi osebnega egoizma. Obe ti domnevanji sta pri Jukiću izključeni. Radi stranke ni storil tega, ker že zbog svoje mladosti ni igral vloge v političnem življenju. Da bi pričakoval kake osebnosti od svojega čina — že misel sama bi bila blazna! Jukić je postal atentat zbog nesrečne misli, da reši s tem svoj narod od krutega tirana, misli, da izvrši velik patrijotičen čin. Misel je bila seveda nesrečna in se je mogla poroditi le v razgretih možganih. Ali motiv dejanju je bil vsekako plemenit. Pa še eno dejstvo je, ki stavlja Jukićevo dejanje v veliko milejšo luč, nego pa Kovacsevo. Kovacs je že zrel mož, dočim je Jukić še mlad in vrhu hereditarno obremenjen, torej nenormalen.

In vendar: Kovacsu se ne treba pokoriti za svoje dejanje, Jukić pa se bo — ko se je le po milosti izognil visilcam — do konca življenja! Justica — kje si?!

Nesramna podtikovanja. — Goriška „Eco“ poroča, da se nahajajo med goriškimi redarji tudi taki, ki simpatizirajo s Srbi. S tem bi to glasilo rado napeljalo mlina na svojo vodo in mi radi priznavamo, da se vsi avstrijski Italijani izkazujejo ravno sedaj kot največje patrijote, ali da se razumemo, po izreku Macchiavelija „ogni mezzo giustifica la fine.“ In v čem da obstoji ta finale, so nam in Avstriji dokazali že nešteto krat. Torej „Eco“ dokazuje fakt, da so nekateri redarji „serbofilni“, kar znači seveda v sedanjem položaju nekaj strahovitega, ne morda toliko za našo Avstrijo, ampak za uspeha naših ljubih hofratov, ki menijo, da pridejo nad avstrijske Slovence zopet časi Jožefa II.

Mi bi radi vprašali „Eco“, oziroma njegova — špiceljna, kaj so ti ubogi redarji zakrivil? Ali je to morda greh, da prištevamo Srbe svojim krvnim bratom? Ali je greh, da se divimo njihovemu zmogovalnemu pohodu v zatirane turške pokrajine, kjer so bašibozuki davili krščanske Srbe skozi stolec? Seveda bi nemški recept svetoval, da imenujemo Srbe „ušivce“, roparje in skrunilce“, kar bi menda „Eco“ za htevala tudi od redarjev. Sicer pa dokaže najbližja prihodnost, da ni vzroka za tako zaničevanje — Srbije in tedaj izgubi tudi oni „patrijotizem“, ki se sedaj tako navdušuje proti „svinjskim pastirjem“, kakor so dosedaj izginili vsi slični — patrijotizmi Friedjungovega zistema.

Drugače resnemu glasilu svetujemo, naj se ne smeš s takimi podtikovanji, ker na vse za nje kri ni voda in ker bi mi v nasprotnem slučaju prišli z marsikatero zanimivo zgodbo na dan, ki bi dokazala, da je patrijotizem tega goriškega lista raketa brez vsakega efekta. Ako se ne razumemo, se pa bomo razumeli!

Osramočeni! Kaj store sedaj?! Poleg brezvestnih urednikov velikih nemških novin in vodstva naše vnanje politike so dobili po razrešitvi prošle afere Prochazke grenko lekcijo tudi — če je smeti kaj manglega postaviti na stran velikega — naši socijalnodemokratski agitatorji. Psovali so Srbijo, psovali so vseh, ki sočustvujejo s tem narodom, in psovali so celo njih, ki so vršili človekoljubno delo napram njim, ki so najbolj usmiljena vredni, napram ranjencem, ki trpe muke vsled dobljenih ran na bojnem polju! Psovali so ti socijalni demokratje vse in vseh, ki niso divjali proti Srbiji na podlagi lumparij, ki so jih objavljali v prvi vrsti krščanski socijalci v svoji žalostno prosluli „Reichspost“! A sedaj? Kaj store sedaj ti socijalno-demokratski — ne-socijalisti — sedaj, ko je evidentno, ko je priznано tudi z avstrijsko-oficijelne strani, ko torej ni nobenega dvoma več, da se je delala Srbiji najhujša krivica, da se je z naravnost zločinsko brezvestjo črnil ugled srbskega naroda in brez povoda tlačilo v blato srbsko ime?! Kaj store sedaj obrekovalci in zasramovalci?! Ali poldejo mari sedaj med ljudstvo govoriti resnico: Nič ni res, lagali smo?! Lahkomišljeno smo te naganjali v razburjenje! — Nismo tako najivni, da bi pričakovali kaj takega?! In vendar bi bil to edin časten korak, s katerim bi vsaj kolikor toliko popravili svojo krivico. Ali pa se bodo sedaj vsaj sramovali in — molčali?! Boljmo se, da niti tega ne smemo pričakovati. Psovali bodo Srbijo še dalje, ker menijo, da s tem zadevijo — tržaške Slovence. In to je ravno, kar hočejo!

Nad sto otrok, ubogih bolnih revčkov se nahaja v tržaški mestni bolnišnici. Božič je tu, in ali naj ti ubožčki, ki jim manjka ono, kar je vsakemu človeku najdražje na svetu, ljubo zdravje, ali naj ti ubožčki ostanejo ob teh, za drugo deco tako lepih in veselih praznikih brez veselja?

Ravnateljstvo mestne bolnišnice nas je obvestilo, da se tudi letos priredi božičnica z božičnim drevescem, za te ubožčke, in obenem prosí milosrdno in dobrosrčno meščanstvo, da bi kolikor le mogoče pomaglo ubogi bolni deci zlepšati to prireditve z božičnimi darovi in jej tako olajšati in pozabiti vsaj za kratek čas njene bolečine.

Zato se obračamo tudi mi na naše občinstvo, da po svojih močeh tudi prispeva v to svrho. Darovi v blagu naj se pošiljajo naravnost upravi mestne bolnišnice, denarne prispevke pa sprejema tudi naša uprava, ki jih potem skupaj odda upravi bolnišnice.

Otroški vrtec pri Sv. Jakobu priredi „Božičnico“ na božič, 25. t. m., ob 4 pop. v telovadnici novega CM šolskega poslojpa. Uljudno vabimo sl. občinstvo, posebno starše, da se udeležijo te lepe otroške prireditve. Po presledku 20 let bo zopet odmevala nežna preprosta božična pesem pred skromnimi jaslicami, okoli katerih se bo zbrala cela truma otročičev. Pridite torej in veselite se z mami!

Trgovski ples se bo vršil dne 4. januarja v veliki dvorani „Narodnega doma“. Kljub temu, da imamo letos kritično leto, se moramo vseeno zavedati pomena te prireditve. Čisti dobiček je namenjen za vzdrževanje trgovskih tečajev, ki so ravno tako potrebni, kakor druge šole nam tržaškim Slovcem.

Vsled tega opozarjamo že danes slavno občinstvo, zlasti naše trgovstvo in posebej še našo mladino na ta izredno priljubljeni ples, ki ne sme zaostati za lanskim.

Izpitni na zemljedeljski visoki šoli. Akad. društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju naznanja, da so napravili njegovi člani agr. Zdravko Petkovšek, for. Vratoslav

Kraut in for. Viktor Starovašnik III. državni izpit ter zapustili zemljedeljsko visoko šolo kakor poljedeljsko visoko šolo kakor poljedelski, oziroma gozdarski inženirji.

CM družba sestavlja bilanco za vsako solčno leto. Vsled tega se podružnice pozivljajo, da svoje prispevke odpošljejo vodstveni blagajni do 25. t. m.

CM družba ima v zalogi še veliko božičnih razglednic. Naročila sprejema družbina pisarna v Ljubljani, Narodni dom.

Skopeljski nadškof v Trstu. Včeraj je dospel v Trst skopeljski katoliški nadškof Mieda, ki se je nastanil kot gost tržaškega škofa v škofijski palači. Danes se je odpeljal preko Gradca na Dunaj.

Svetovanska CM podružnica ima svojo „božičnico“ 25. t. m., na sveti dan. Na sporedu so deklamacije, prizorčki in petje, kar proizvajajo otroci iz vrtca. Slovenske starše, kakor tudi vse ljubitelje mladine vabimo, da se udeležijo te nedolžne zabave v kar največjem številu!

Rodičeljski večer“ priredi učiteljstvo na Opčinah dne 29. decembra po blagoslovu (ob 4 pop.) v Sokolovi dvorani (g. Jamšek) z dnevnim redom: „Dolžnosti staršev pri vpisovanju otrok v šolo.“

Ker je predmet velike važnosti za šolo in dom, prosimo obilne udeležbe s strani staršev, katerim je na srcu blagor njihovih otrok.

Pridite torej, dragi starši, da se po domače in prijateljsko pogovorimo v prid, napredek in srečo naše mladine.

Učiteljstvo. 50.000 kamenčkov. Za osrednjo ljudsko knjižnico v Trstu so nadalje darovali: Košir 10 K, Muha Ljud. 6 K, Nabergoj Mil. 10 K, Vera Ponikvarjeva 2 K, Skupaj K 28, že prej nabranih K 186; skupaj torej K 214. Vsem darovalcem in nabiralcem iskrena hvala!

Nadeli smo si nalogo, nabrati tekomo tega leta 1000 K za bodočo centralno ljudsko knjižnico v Trstu na ta način, da daruje v ta namen vsak zavedni Slovenec najmanj dva vinarja. Je-li to nemogoče?

Akad. fer. dr. „Balkan“. Živnostenska banka, podružnica v Trstu je izdala koledar za leto 1913 v obliki pisalne podlage. — V slučaju, da kateri izmed njenih komitentov istega ne bi prejel, blagovoli naj ga reklamirajo v banki.

Izgubljena je bila pri božičnici v Narodnem domu lahka, vijolčasta šerpa. Pošteni najditelj se prosí, da jo odda pri g. Bičkovi v „Nar. domu“.

Za plačevalce vojaške takse. Po zakonu z dne 10. februarja 1907 drž. zak. št. 30 se morajo vse vojaški taksi zavezane osebe dotlej, da prestane njihova dolžnost vojaške takse, zglasiti vsako leto v mesecu januarju pri mestnem magistratu, statistično-anagrafični urad, (vojaški oddelek), Via Ss. Martiri 4, I. nad, vrata 2.

Oprostitev osebne dohodnine ali nadomestilne takse za službo, ki se pričakuje, ali ki je nastopila v prejšnjem letu zaradi tega, ker dohodek ne presega 1200 K, ali iz drugih vzrokov, ne odvezuje od dolžnosti zglasenja.

Zglašati se je moč ali pismeno ali ustno.

Pismene zglasitve se morajo opraviti, tako, da se vpošljeta mestnemu magistratu dva v vseh razpredelkih z različno pisavo popolno in resnično izpolnjena zglasilna obrazca. Zglasilni obrazci se dobivajo brezplačno pri c. kr. namestništvem svetniku in pri mestnem magistratu. Zglasila se vpošiljajo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, poštnine prosto. Zglasilni obrazci so tako urejeni, da se lahko, zložen in naslovljeni, oddajo na pošto, ne da bi se uporabil poseben ovitek. Ustne zglasitve vpisuje mestni magistrat v oba zglasilna obrazca. Zglasitve, podane po kakem posredniku, ne odvezujejo zglasilnega zavezanca odgovornosti za izpolnjevanje naložene mu dolžnosti. Zglasilnim zavezancem, ki predpisane zglasitve ne bi podali pravčasno, ali so jih podali v bistvenih točkah nepopolno, se lahko naloži denarna kazen do 50 K. Vojaški taksi zavezane osebe, ki so v svojih zglasilih vedoma kaj zamolčale, ali so zakriville neresničnih napovedi, zapadejo — ako dejanje ne osnuje učina kaznivega dejanja, ki se naj kaznuje po občnem kazenskem zakonu — denarnim kaznim do 500 K, če so dane posebne obtežilne okolnosti, do 1000 K. Naložene denarne kazni se izpremene v zaporne kazni, ako se ne dajo izterjati. Vrhu tega je tedaj, če se zglasitev ni podala pravčasno, ali če se je podala nepopolno, političnemu oblastvu dano na voljo, da na podlagi znanih dodatkov ali pa takih, ki se poizvedo uradoma, brez obotavljanja priredi vojaško takso.

Zavezanec vojaški taksi, ki niso v Trstu pristojni, imajo se izkazati pri mestnem magistratu z listinami, iz katerih je razvidna njihova pristojnost.

Nezaslišani škandal v zavarovalnici zoper nezgode.

Od ravnateljstva „Delavske zavarovalnice proti nezagodam“ smo prečli z ozirom na članek pod zgornjim naslovom v včerajšnji številki našega lista sledeči dopis:

„Z ozirom na članek „Nezaslišani škandal v zavarovalnici zoper nezgode“ v številki 352. dnevnika „Edinosti“ z dne 18. decembra

1912 izvoli naj cenjeno uredništvo nepristranosti na ljubo objaviti sledečo resnično in stvarno pojasnitev dotičnega dogodka.

Zavarovanec Hrovatin je bil pozvan v ponedeljek k zavarovalnici na zdravniško preiskavo. Bil je vzet na zapisnik in nato se mu je izplačala vozna in dotična dnevnina v znesku K 220 ter se mu je ob enem naročilo, naj se poda ob 3 popoldne k dr. Oblatu. Po 4 popoldne je imenovan zdravnik telefonično naprosil zavarovalnico, naj pošlje slugo v njegovo ambulanco, da odstrani Hrovatina, ker je poslednji nadlegoval in ni hotel oditi. To se je zgodilo in Hrovatin se je vrnil v urad zavarovalnice. Uveden v sobo oddelnega načelnika dr. Mecozzija, je Hrovatin zahteval nadaljno likvidiranje potnih stroškov. Ker je pa že zjutraj dobil, kar mu je pripadalo, ga je dr. Mecozzi odslovil. Hrovatin pa ni hotel zapustiti sobe ter je še dalje nadlegoval. Dr. Mecozzi ga je ponovno pozval, naj se odstrani, ali pa naj čaka, ako misli, v čakalnici, in poslednjič velel slugam, da ga odstranijo. Slugi ste ga najprej z lepa hotela pregovorili v to, toda ker to ni pomagalo, in ker se je Hrovatin obotavljal z vsoto trmo in hotel ostati ravno v sobi oddelnega načelnika, ga je sluga prijel ter nesel skozi vrata na stopnjice in ga tamkaj izustil. Hoteč se osvoboditi iz onega položaja, se je Hrovatin sam ranil na desni roki.

Izključeno je, da bi ga bil kdo pri tej priliki pretepal, kakor je tudi izključeno, da je bil Hrovatin opsován z besedami „va fora sclavo“ itd. in to tem manj, ker je Hrovatin dotlej govoril vedno le italijanski.

Pozneje se je vrnil v sobo dr. Mecozzija ter protestiral, da mu je bila raztrgana suknja in zahteval za to odškodnino. Ponovno pozvan, da se odstrani, je Hrovatin stopil v čakalnico in tamkaj mirno čakal skoraj eno uro. V tem je dospelo zdravniško mnenje dr. Oblata, na podlagi katerega bi pripadala Hrovatinu renta od 3. decembra. Radi tega se je Hrovatin izplačal znesek K 10, in to na račun rente ter ne kot odškodnina. Hrovatin se je nato zatekel k ravnatelju zavoda, ki ga je dal po slovenem uradniku vzeti na zapisnik, v katerem Hrovatin zahteva povrnitev škode in odškodnino za bolečine. Zapisnik mu je bil prečitán in ga je Hrovatin nato tudi podpisal.

Zahvaljujoči se beleži z odličnim spoštovanjem

Delavska zavarovalnica
proti nezgodam
za Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacijo
v Trstu

Ravnatelj:
Colcuc I. r.

Priobčili smo ta dopis, ker hočemo dati tudi gospodom pri zavarovalnici proti ne zgodam priliko, da povedo svojo o nezastihanem škandalu, ki se je zgodil v njihovem zavodu, ki bi naj bil zavetišče delavstvu, ko se mu zgodi kaka nesreča, ki pa mu je na ta način le mučnica, dočim pa je na drugi strani zlasti napram nam Slovincem in sploh Slovanom pravo torišče najzagrizenjšega nacionalnega in strankarskega sovraštva. Saj jih ni zagrizenejših kamorašev in besnejših socialnih demokratov kakor so nekateri gospodje v tem zavodu, kjer ne bi smeli poznati niti narodne niti strankarske razlike, temveč le absolutno enako pravico za vse ponesrečeno delavstvo, pa naj pripada katerikoli narodnosti in katerikoli stranki.

Toliko za enkrat v splošnem; o zgor-njem slučaju pa še tole:

Je pač res moralo hudo zadeti gotove gospode pri zavarovalnici proti nezgodam, da so tako zelo hiteli s svojo „resnično in stvarno pojasnitvijo“. Mi smo bili tudi res tako nepristranski, da smo priobčili to pojasnitev, in smo tudi toliko, da izjavljamo popolnoma odkrito, da nas ta pojasnitev nikakor ni prepričala, da morda naše prvo poročilo ne odgovarja resnici, pač pa da nas le še potrjuje v tem, da je vse res, kar smo pisali včeraj.

Kaj in kako je bilo prej, nas ne zanima prav nič. Ali je Hrovatin koga nadlegoval ali ne, ali je sitnaril ali ne, to je popolnoma brezpomembno, kajti zato ga pač nima nihče pravice telesno poškodovati in mu trgati obleke; zanima nas pa tembolj dejstvo, da ravnateljstvo zavoda v svojem dopisu priznava, da je „dr. Mecozzi velel slugam, naj ga odstranijo, da ga je sluga prijel ter nesel skozi vrata na stopnjice in ga tamkaj izustil!“

Malo drugače povedano, namreč tako, kakor se je zgodilo prav pe resnici, se pravi to, da je dr. Mecozzi velel slugam, naj Hrovatina vržejo skozi vrata, da ga je sluga pograbil in vlekli skozi vrata na stopnjice ter ga vrgel po stopnjicah. In to se — seveda samo slučajno — popolnoma strinja z izpovedbo obeh slug na policijskem komisarijatu in Hrovatinovo ovadbo ter s tem, kar smo mi pisali včeraj.

Sicer pa prav radi prepuščamo nadaljno sodbo o tem dogodku našim bralcem samim, saj so sedaj čuli „oba zvoza“, in pa oni c. kr. oblasti, ki se bo natančneje bavila z njó — c. kr. sodišču!

Slovensko gledališče.

Nedeljska operna predstava obeta, da bo prava senzacija. Splošno zanimanje, ki vlada med našim občinstvom za to pred-

stavo, je dokaz, da znamo tudi ceniti pravo umetnost. Premijera Zajčeve opere

„NIKOLA ŠUBIČ ZRINSKI“

se bo pela izven abonementa. Gospodje abonenti so naprošeni, da svoje sedeže pravočasno naročijo, ker se sicer morajo oddati drugim.

Pripomniti moramo še, da je opera „Nikola Šubič Zrinski“ pravo mojstrsko delo, velike muzikalne cene. Upati je, da se v nedeljo zberó v našem gledališču ne le Slovenci, temveč tudi drugi tržaški Slovani, zlasti Hrvatje in Srbi.

Vstopnice se dobe pri dnevni blagajni v „Narodnem domu“.

Tržaška mala kronika.

TRST, 18. decembra.

Dober lov. Policiji se je posrečilo ponoči ujeti dva prav posebno zrela tička, ki sta hotela vlomiti v trgovino tvrdke Sbeuela in Bertoli na trgu Barriera in sicer z dvorišča, kjer sta že napol ulomila vrata v trgovino. Pri njih so našli celo zbirko raznega vlomilkega orodja, vetrihov, pil, dlet, ponarejenih ključev itd. ter razne stvari kakor beležnico z rdečimi platnicami, očala, elegantno žepno zrcalo, vse goto o ukradene.

Aretirana sta 24letni Rudolf Kovač, iz Postojne, znan tat, ki je izgnan iz našega mesta, drugi pa je izrekel, da se imenuje Karel Holdweiss, da je star 25 let rodom iz Hamburga ter da zna samo nemški in arabski. Pozneje pa so doznali na policiji, da Holdweiss ni Holdweiss in še manj iz Hamburga, temveč da je to 30letni Miha Bubnič iz Pregarjev, zloglasen tat, ki je tudi izgnan iz Trsta in katerega išče zaradi tatvine deželno sodišče v Ljubljani, orožništvo v Trnovem in vojaško sodišče v Ljubljani. Bubnič je na sumu, da je bil soudeležen pri raznih tatvinah na Kranjskem.

Nesreča na državni železnici. Danes zjutraj, kmalu po osmi uri zjutraj, se je zgodila pri premikanju zbiralnega vlaka v stari prosti lukvi velika nesreča. Vlak je vozil od Barkovelj sem in je došel nekako vtrtic carinskim vratom ob južnem koldvoru. Pri vlaku je bilo pet mož premikalnega obojja, a bila sta med temi petimi samo dva starejša premikača, dočim pa so bili trije novi, še vsi brez premikaškega izpita. Med njimi je bil tudi Andrej Grižnik, ki je stal na zavorišču starega G-voza blivše „severne“ železnice, ki imajo zavorišča urejena silno nerodno in je treba prav posebne pažnje in izkušnje, da se ne prigodi kaka nesreča.

Ko je vlak privozil do omenjenega kraja, je dobil vlak vsled zadržanja na znamenje „počasna vožnja“ precejšen sunek, ki je vrgel Grižnika z zavorišča pod vozove. Nesreča se je opazila takoj, strojevodja je vlak ustavil takoj, a vendar je nesrečnežu šlo kolo čez desno nogo in mu jo odrezalo nad kolenom.

Poklicali so nemudoma zdravnika rešilne postaje, preden pa je prišel, je preteklo gotovo cel četrt ure ali pa še več. Železniški uslužbenci so hoteli vzeti ponesrečenca izpod voza, da bi mu vsaj nekoliko olajšali velikanske bolečine, toda tamkaj službujoči železniški uradnik jim ni dopustil tega, temveč je zaukazal, da mora ponesrečenec ležati na mestu, kjer je ponesrečil, dokler ne pride zdravnik.

Nekoliko čudno se nam res zdi tako ravnanje dotičnega uradnika, kateremu sicer ne privoščimo, da bi se mu kedaj zgodila enaka nesreča, pač pa bi mu priporočali nekoliko več človečnosti, če je prav uradnik c. kr. državne železnice, ponesrečenec pa le navaden, preprost — premikač!

Ponesrečenca so prepeljali v smrtonovarnem stanju v mestno bolnišnico.

Velika nesreča na ladji. Okrog 9 popoldne so v prosti lukvi na Lloydovem parniku „Linz“ pri razkladanju padli trije zaboji z dvigala. Po nesreči je eden teh zabojev zadel 55letnega težaka Ivana Dorniča ter ga zbil v ladjo, da je padel 10 metrov globoko. Dorniča so močno poškodovanega prepeljali v bolnišnico, kjer je ob 4 popoldne umrl. Dornič je bil oženjen in oče šestih otrok.

Loterijske številke, izžrebane dne 18. decembra t. l.:

Praga	80	39	70	66	7
Lvov	80	62	17	70	68

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa.

V nedeljo, dne 22. decembra 1912. ob osmih popoldne se vrši v telovadnici Sokola v Trstu seja župnega odbora.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika.
 2. Članski prispevki društva.
 3. Župni zlet 1913.
 4. Prihodnji občni zbor.
 5. Slučajnosti. Starosta.
- Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu.** Pevke in pevci! Vaja se vrši namesto danes jutri, v petek, 20. t. m. Prosimo polnoštevilne udeležbe. Novi pevci in pevke dobrodošli.

Seja svetovlanskih združenih odborov se bo vršila v petek ob 8 zvečer v sobi otroškega vrtca. Vsa društva razun z Vrdelce, naj gotovo pošljejo svoje zastopnike.

Čevljarska zadruga v Mirnu

edina Jugoslovenska tovarena čevljev. Zadruga ima lastne prodajalne: izdeluje vsakovrstne v Trstu, Barriera vecchia 38 in ne čevlje, ki v ličnosti in trpežnosti in trpežnosti sv. Antona 1; v Splitu, ul. Staroprekose vse proizroga suda. — CENE ZMERNE, vode tujih tvrdk.

V prodajalnah vedno sveže blago

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovjše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moke Zduž. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usorci se pošiljajo na zahtovo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavaj: ALBERTO FINZI, Trst.

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

sobezdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7 4449

Knjigovoznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigovoznica v Trstu, ulica Ocedia št. 9. — Izdeluje vsa knjigovozna priprosta in fina dela točno in po konkurenčnih cenah 1771

Dr. Pečnik

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 in 2—3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11¼—1 in 7—7¼.

FranMalis
Krojač
Priprava se stvarnim občinstvom
Trst, ul. Tor. S. Piero 4,
(Konec ul. Melvedere).
Izdeluje obleke iz angleškega blaga po funkcionalnem modnem kroju od 40 K dalje.

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zlato kolajno in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLJEV c. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, c. kr. varnostne straže za Trst, okolico, Pulo in Gorico, skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro znano tovarno in trgovino vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke.

O priliki božičnih in novoletnih praznikov

se obrni vsak v

ljudsko urarno

kjer dobi veliko zalogo ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, ::: prstanov itd., vse po absolutno konkurenčnih cenah. :::

S spoštovanjem

Bogomil Pino ul. Vincenzo Bellini št. 13. nasproti cerkvi sv. Antona novega

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špediter

Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakegakoli blaga iz mitnic, dostavlja na dom. POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Splitu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov v Trstu. V sled prepričle udeležbe zadnjega društvenega sestanka priredi osrednji odbor jutri v petek ob poludevetih zvečer v zgornjih prostorih restavracije „Balkan“ drug društven sestanek. Ker je na dnevnem redu med drugim tudi stanovsko predavanje, apelira odbor, na vse v Trstu bivaajoče udeležbe, da se tega sestanka vsi zanesljivo udeležijo. — Tovariši naj vsakdo v svojem uradu razvijejo primerno agitacijo. Posebna vabila ali cirkularji se ne razpošiljajo. Odbor.

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja gg. odbornikom, da ima jutri v petek ob polni 4 popoldne v svojih prostorih odborovo sejo.

Nar. del. organizacija.

V redni občni zbor NDO v Trstu. Blagajniško poročilo je podal blagajnik odbora tov. Anton Žiberna. Promet deželne organizacije za Trst znaša v minulem upravnem letu K 37.552 83. Društveno imetje se je pomnožilo v minulem upravnem letu za K 1440.— Promet podpornega zaklada v minulem letu znaša K 5545 02; njegovo premoženje pa se je pomnožilo za K 2413 82. Skupna pomno. itev v minulem letu K 3853 82.

Ker je bila že 1 popoldne je moralo obširno poročilo strokovnega tajništva odpasti. Dr. Josip Mandić se je zahvalil v imenu nadzorstva celemu odboru, zlasti pa predsedniku dr. Kisovcu, strokovnemu tajniku Brandnerju in blagajniku Žiberni ter predlagal, da izreče tudi občni zbor vsem zahvalo, kar je bilo tudi z odobravanjem sprejeto.

Občnega zbora se je udeležil tudi tov. Bufon kot odposlanec „Zveze jugoslovansko-italijancev“.

Pri točki „volitev odbora“ se je izjavil, da naj ostane tudi zanaprej obstoječi odbor. Tov. Jerič je izrazil želje vsega šentjakobškega delavstva, češ, vsi so zato, da ostane sedanji odbor. Tov. Žiberna je odgovoril, da sedanji odbor odstopa in je treba voliti novega.

Začela se je nato debata glede predsedništva. Vsi so bili za dr. A. Kisovca. Dr. Kisovec je dejal, da predsedstva ne more sprejeti. Šele, ko je obljubil dr. Kisovec, da je pripravljen vstopiti v centralni izvrševalni odbor, je bil izvoljen nato sledeči odbor in sicer enoglasno: za predsednika: Dragotin Štolfa. V odbor pa: Emil Petrič, Josip Žnidaršič, Josip Sajina, Jernej Stok, Edvard Besednjak, Henrik Pečenko, Josip Pečar, Jakob Renko, Tomaž Škorjanec in Alojz Žerjal; namestnika: Martin Škrinjar in Karel Morel; nadzorstvo: dr. O. Rybář, Josip Kožuh in Josip Mladovan; namestnika Ciril Hočevnar in Anton Rustja; pregledovalci računov: dr. Just Pertot, dr. Andrej Sosič in Ivan Ruter; razsodišče: dr. Vekoslav Kisovec, dr. Josip Mandić in Ivan Marc.

Nato je novi predsednik s kratkimi besedami zaključil občni zbor.

Delavstvo vseh skupin NDO pri Sv. Jakobu. Jutri, v petek, ob 8 zvečer društveni shod v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Posredovalnica dela NDO. Išče se učitelj za godbo na pihala. Naslov pove posredovalnica dela NDO, ul. Sv. Frančiška.

Godbeni odsek NDO vabi vse člane na sestanek, ki bo v soboto ob 7 in pol v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO. V petek ob 10 predpoldne važen društveni sestanek v društvenih prostorih.

Vesti iz Goriške.

Sv. Križ-Cesta. Tudi občina Sv. Križ na Vipavskem je položila svoj dar za Rdeči križ jugoslov. držav: Starešinstvo je votiralo 100 K, a obč. zastopniki so nabrali še K 115 14. Oba zneska je odposlal župan odboru v Gorico (v roke g. blag. Koritniku).

d In zopet patrijoti! Ob sobotah in nedeljah zvečer se vrši v kavarni „Corso“ koncert vojaške godbe. Med občinstvom vse polno oficirjev, strogo razdeljenih v infanterijske, artilerijske kavalerijske in skupine alpincev. Pri vsakem takem koncertu se dogaja, da igra vojaška godba slučajno Evgenovo koračnico in pri tej začenjajo demonstracije, katerih mi ne moremo odobravati že kot resnični avstrijski patrijotje, kajti v tej koračnici se glasi, da „moramo naskočiti beligradske trdnjave“. Ako bi Avstrija res napovedala vojno Srbiji, tedaj bi razumeli tako petje, ali sedaj, ko vlada med obema državama vsaj korektno diplomatsko razmerje, imajo taki aplavzi le značaj brezpo- trebne provokacije. Sicer je ta vročekrvnost že z ozirom na razdaljo med Beligradom in Gorico precej neškodljiva in smo prepričani, da radi tega ne pride do poostrenja situacije: ali povedano bodi vsem onim demonstrantom, da bi jim gotovo srce krvavelo, ako bi v slučaju nemško-avstrijskega spora slovanski avstrijski oficirji pred nemškim občinstvom in v nemškem mestu demonstrativno in hrupno aplavdirali na pr. slovansko koračnico „Auf, auf nach B rlin!“ Roko na srce, avstrijski Nemci! Mi smo Avstrijci kakor vi, ali ne prištevajte nas velezadajcem, ker čutimo za sokrivnega brata kakor sočustvuje Nemeč z Nemcem, Italijan z Italijanom!

DAROVL

— A. Luznik je daroval 20 kron za črnogorski rdeči križ in to ob priliki, ko je g. Severju prodal sliko „Kraljevičev prvi strel“.

— Na Miklavževem večeru v Rojanu se je nabralo za tamošnjo podružnico DCM K 20 54.

Poziv za novoletna voščila! Prosimo vse naše cenj. inserente naročnike, čitatelje in sploh vse one osebe, ki želijo uvrstiti v našem listu novoletno voščilo za dan novega leta, naj se pravočasno javijo podpisane, ker prekasne naročbe ne bomo sprejemali, ako ne bomo imeli prostora v listu. Inserirati odd. „Edinosti“.

Mali oglasi

Gospa, sama, odda prazno sobo s scuporabo kuhinje. Ul. Chiozza št. 36, II, vrsta 6. 2911

Išče se dekle, staro od 16 do 20 let, za varovanje otrok. 2912

Družina išče pridno in pošteno dekle, za vsa hišna dela. Naslov pove Inserirati oddelk Edinosti. 2913

Okrasite božično drevo z južnim sadjem ki ga najceneje dobite pri narodni tržnici Coteč Rudolf Valdirivo 19. 2918

Korespondent za hrvatski in nemški jezik išče trajnega nameščenja. Cenjene ponudbe pod šifro „Marljiv“ na inseratni oddelk Edinosti 2256

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 3-50. — Vis Caserma 14. Umberto Ceasa, trgovina z železino.

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekalnišče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilu radostuje prava mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razpošilja uzorce na ogled. Cene zmerné.

Artistični fotografski zavod EZIO de ROTA - TRST ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarni Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravn izvrsene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel ali pastel. Specijaliteta: Dopsnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakoršnem si bodi vremenu.

Hans Scheidler — zobotehnik — bivaši: prvi zobotehnik Dr. Ferdinanda Tanzer Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575 Trst, Piazza C. Goldoni št. II

ZDRAVNIK **Dr. D. KARAMAN** specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos) ordnuje na svojem stanovanju v Trstu, Corso št. 12 od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne. TELEFON 177/IV.

Specijalitetni predmeti iz gumija **Friderik Steindler** Trst, ul. Acquedotto št. 12.

CENE NIZKE. Irigatorji, vata, toplomeri za mrzlico, cilindri za plin, povojji, napetniki iz gumija, parfumi. — Prodaja in popravila galoš in črevljev za telovadce. Velika zaloga higijeničnih predmetov orig. franc. iz gumija in ribjega mehurja.

HENRIK - PREUER Trst, ulica S. Lazzaro 20. **Tovarna pohištva iz bambusa, indijskega trsja in protja.** Praktični in koristni darovi za božič in novo leto

Anton Ercigoj, Trst ulica Giulia štev. 88. Priporoča slavnemu občinstvu svojo pekarno s prodajo jestvina in prodajo kolonialnega blaga. Zaloga moke prvih vrst. Svež kruh trikrat na dan. — Cene zmerné, postrežba Svoji k svojim! točna. Svoji k svojim!

Priporoča se nova prodajalna jestvin in kolonialnega blaga **Emilio Cioccolanti** Trst, ulica Giulia št. 32. Velika izbira čajnega masla, vina pive in likerjev v steklenicah.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8. Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrstno vino, črno in belo. Prvovrstno pivo. Priporoča se za obilen obisk **JAKOB VOLPIN.**

ZAHVALA.

Globoko potrti v sled nepričakovane smrti našega preljubega soproga, očeta in tasta, upokojenega nadučitelja

Ivana Benko

se prisrčno zahvaljujemo vsem onim blagim osebam, ki so nam bile v bridkih urah v tolažbo. Iskreno se zahvaljujemo v prvi vrsti čast. župniku Slamiču, slavni občini Dekani in tukašnji „Narodni Čitalnici“ za podarjena venca, kakor tudi vsem onim, ki so s spremljanjem blagopokojnega k večnemu počitku in na katerikoli način mu izkazali zadnjo čast! Bog stotero povrni!

Dekan, dne 17. decembra 1912.

Razpis

Št. 3381 - 12. mesta veroučitelja v definitivno imenovanje za pouk verstva na ljudskih šolah v Komnu, Svetem, Tomačevici in na Volčjemgradu.

Vsega pouka na teden je 25 ur. Službeni prejemki so drugega plačilnega razreda določeni v zakonu od 14. januarja 1906 l. dež. zak. in uk. št. 10.

Pravilno opremljene prošnje mora se predložiti službenim potom podpisanemu okrajnemu šolskemu svetu v dobi štirih (4) tednov po oglasu tega razpisa v uradnem časopisu „Osservatore Triestino“.

Nezadostno opremljene in po določenem roku vložene prošnje se zavrnejo.

C. kr. okrajni šolski svet Sežana, dne 10. grudna 1912.

Silvestro Ricci

Trst, ul. dell' Istria 79 (Zg. Čarbola, Ponzano sup.) **Zaloga cementne opeke** v veliki izbori. Izvršujejo se tlakarska dela. Cene nizke.

Anton - Simunič

Trst, via dell' Istria 72 (Čarbola Zgornja) piporoča cenj. občinstvu svojo **GOSTILNO „ALBA“** Toči se pristno dalmatirsko črno vino, opol in belo, pelinovec in marsala. Gorka in mrzla jedila.

Prodaja pohištva, bombaževine, alik in dežnikov na mesečne obroke. Via Chiozza 6, I. nadstropje, Ivan Klun.

Dobroznana manufakturna trgovina

Karol Andrejčič

ulica Malcanton št. 10-12.

sedaj popolnoma zopet opremljena z vsem novim blagom za zimsko sezono, prodaja:

- volno za nogavice po vin. 50,
- barhente „fantazija“ od vin. 70 dalje,
- šalbe volnene različne barve od K 3— „
- šerpe volnene „ „ „ „ 1-30 „
- robce volnene „ „ „ „ 1-60 „
- ženske srajce, vezene po K 2—,
- spodnja krila iz črnega satina I. vrste od K 3— dalje,
- ruhe iz kotonine I. vrste 150/250 po K 2-50,
- ruhe platnene I. vrste 160/250 „ „ 4-20,
- prte iz kotonine I. vrste 150/150 „ „ 1-90,
- kuhinjske cunje po vin. 20 komad.

Velikanska zaloga šivanih pokrival iz satina I. vrste od K 8-50 naprej.

Na nobeni mizi ne bi smela manjkati

steklenica dobrega ruma, pravega konjaka, marsala, maraskina iz Zadra ki se more kupiti po cenah, ki se ne boje nobene konkurence in žganjarni

AL QUISISANA

Carlo Pollak

trg Ponterosso 3 (vogal ul. Ponterosso) in v skladišču ul. Massimo d'Azeglio 1. Preden se kupi, se lahko poskusi!

Alojz Boik

Trst - ulica Belvedere št. 3 - Trst **Trgovina delikates,** kolonialnega blaga in jestvin vseh vrst. Blago vedno sveže in prve vrste. Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom

Iz lastne kleti!

Odprija se je nova zaloga

dalmatinskih vin

I. vrste, belega in črnega, ter dalmatinskega OLJA najboljših vrst. **Trst, ul. Acquedotto 18.** Za mnogobrojni obisk se priporočata **GUSKA i RASICA.**

Zaloga oglja in drva

Massim. Giacomelli

Trst - ul. Valdirivo št. 34 - Trst **Bukovo oglje I. vrste, zdrobljeno oglje, koks, premog, drva.**

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18 in jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. - Priporoča se za obilen obisk.

Velika zaloga dvokoles in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestronov pri **Batjel - u,** Gorica, Stolna ulica št. 2 in 4. Mehanična delavnica. — Prodaja na obroke. Deniki franko. Velika zaloga vsakovrstnih strojev rabljenih po ceni.

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu. **Ljuboslava Baučer** Trst, ul. Istituto št. 13, Trst pritličje.